

عنوان رشته و مقطع به فارسی و انگلیسی:

کارشناسی پیوسته تکنولوژی اتاق عمل

Bachelor of Science in Operating Room Technology

تعریف رشته:

رشته تکنولوژی اتاق عمل در مقطع کارشناسی پیوسته، شاخه ای از علوم پزشکی است که دانشجویان آن، طی این دوره تحت نظر اساتید مربوطه با اصول اتاق عمل و فرآیند انواع جراحی آشنا شده و دانش آموختگان آن در قالب تیم درمانی مراقبت و کمک به اداره بیمار را قبل، حین و بعد از عمل جراحی و اعمال مداخله ای مرتبط تحت نظر پزشک مسئول بیمار به عهده می گیرند.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره:

پذیرش دانشجویان از طریق آزمون سراسری و به صورت متمرکز خواهد بود.

مواد امتحانی و ضرایب آن:

در این مقطع آزمون از طریق کنکور سراسری برگزار خواهد شد.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران:

در سراسر دنیا برنامه با نام تکنولوژی جراحی به دو صورت ارائه می شود: در حالت اول دانش آموختگان رشته کارشناسی پرستاری (پس از کسب مدرک لیسانس) در یک دوره ۲-۱ ساله برای ورود به اتاق عمل آموزش می بینند در حالت دوم دانشجویان در مقطع کاردانی آموزشهای عمومی دوره اتاق عمل را می گذرانند و برای ایفای نقش به عنوان فرد سیار و اسکراب (دست شسته) آماده می شوند و سپس در صورت تمایل در یک دوره ۲/۵-۱/۵ ساله برای ایفای نقش به عنوان کمک جراح آماده می شوند.

به عنوان مثال با نگاهی به انجمن پرستاران دانشگاه کارولینسکا مشخص می شود که پرستاران پس از طی دوره کارشناسی و اخذ پروانه کار به صورت RN¹ می توانند با گذراندن یک دوره دانشگاهی مصوب به مدت ۲۵ هفته (تقریباً یکسال) مدرک تحصیلی پرستار اتاق عمل دریافت نموده و به عنوان یک فرد با تجربه در اتاق عمل مشغول به کار گردند.

و یا در کالج پرستاران اتاق عمل استرالیا، پرستاران پس از دوره کارشناسی و اخذ پروانه کار به صورت RN می توانند طی یک دوره دانشگاهی مصوب با گذراندن ۲۷ موضوع درسی به صورت پرستار متخصص قبل، حین

و بعد از عمل در نقش های پرستار بیهوشی، پرستار سیرکولیت، پرستار ثبت، پرستار تجهیزات ، کمک جراح ، پرستار ریکاوری و بعد از عمل و پرستار بررسی و شناخت و آموزش به بیمار قبل از عمل فعالیت کنند. نظری بر استانداردهای مراقبت از بیمار در انجمن پرستاران اتاق عمل آمریکا نیز نشان می دهد که دانشجویان دوره های تکنولوژی اتاق عمل می توانند تا دوره های تخصصی بالاتر ادامه تحصیل دهند. با ذکر این نکته که افراد هر دوره ای شرح وظایف خاص خود را دارند و نقش افرادی که دوره تخصصی را طی کرده اند با تکنولوژیست اتاق عمل تفاوت دارد.

با نگاهی بر استانداردهای انجمن تکنولوژیست های جراحی^۲ (AST) نیز مشاهده می شود که افراد شاغل در اتاق عمل دارای مدارک متفاوتی می باشند. به عنوان مثال تکنولوژیست های جراحی برای ایفاء نقش اسکراب در سه سطح ۱، ۲ و ۳ آموزش می بینند در سطح اول فرد در جراحی های عمومی وارد می شود. در سطح دوم می تواند در جراحی های تخصصی تر ایفاء نقش نماید و در سطح سوم فرد علاوه بر حضور در جراحی های تخصصی تر در حوزه مدیریت نیز وارد می گردد.

مطابق استانداردهای این انجمن « کمکهای اول جراحان» نیز در سه سطح پایه، عمومی و تخصصی فعالیت می کنند که «کمک اول جراح» می تواند یک پزشک، یک پرستار دوره دیده اتاق عمل (پرستار با مدرک RN که دوره اتاق عمل را گذرانده) و یا یک تکنولوژیست جرای که یک دوره آموزشی اضافه (۲/۵-۱/۵ ساله) گذرانده است و دارای مجوز کار و مدرک برای ایفاء نقش کمک اول جراح است، باشد ، این انجمن که توسط دانشکده جراحان

در کشور ایران تا سال ۱۳۸۶ رشته کارشناسی اتاق عمل وجود نداشته است و دانشجویان در دوره های کاردانی اتاق عمل شروع به تحصیل می نموده، و در صورت تمایل به ارتقاء علمی و عملی خود با ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ناپیوسته رشته پرستاری در اتاق عمل یا سایر بخشها مشغول بکار میشدند. در سال ۱۳۸۶ برنامه در کارشناسی پیوسته و ناپیوسته رشته اتاق عمل درسی و پنجمین جلسه مورخه ۸۶/۸/۲۹ شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی به تصویب رسید و از سال ۱۳۸۷ تاکنون در بیش از ۴۵ دانشگاه و دانشکده علوم پزشکی از طریق سازمان سنجش دانشجوی کارشناسی پیوسته و ناپیوسته اتاق عمل پذیرش میگردد.

جایگاه شغلی دانش آموختگان:

دانش آموختگان این دوره می توانند در جایگاه های زیر انجام وظیفه نمایند:

* اتاق های عمل بیمارستانهای دولتی و خصوصی

* اتاقهای عمل سرپایی در مراکز اورژانس

نقش های دانش آموختگان در جامعه:

دانش آموختگان این رشته در این مقطع در حیطه های ارتباطی و مراقبتی ایفاء نقش خواهند نمود.

وظایف حرفه‌ای دانش‌آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

در نقش ارتباطی:

- ارتباط و تعامل موثر حرفه‌ای با بیماران
- ارتباط و تعامل موثر حرفه‌ای با اعضای تیم جراحی
- ارتباط و انجام هماهنگی‌های لازم با واحدهای مختلف بیمارستان بویژه واحد پرستاری

در نقش مراقبتی: (سیرکولر - اسکراب)

- مهیا نمودن اتاق عمل
- فراهم نمودن وسایل و تجهیزات مورد نیاز و ذخیره
- فراهم نمودن خون، دارو یا مواد مورد نیاز برای عمل
- هماهنگی پذیرش بیمار به اتاق عمل
- سرپرستی انتقال ایمن بیمار به اتاق عمل
- همکاری در وضعیت دادن به بیمار طبق نظر جراح
- اسکراب نمودن برای جراحی و عهده داری وظایف فرد اسکراب شده
- آماده سازی (پرپ) ناحیه عمل
- فراهم نمودن دید مناسب برای جراح در حین عمل با استفاده از رترکتورها، گازها و ساکشن
- هموستاز و کوتریزاسیون در حین عمل، با مراقبت کافی از نسج

- شمارش گازها، و آماده سازی بیمار برای انتقال به اتاق ریکاوری
- مراقبت از بیمار قبل، حین و بعد از اعمال جراحی در فرآیند جراحی (در اتاق عمل و ریکاوری)
- مشارکت و ارزیابی مداوم شرایط اتاق عمل و برآورده نمودن نیازهای تیم جراحی
- آمادگی جهت شرکت در عملیات احیای بیماران
- مشارکت در مدیریت اتاق عمل و یا بخش ریکاوری
- گزارش مشکلات اتاق عمل به مسئولین بیمارستان

تذکر: دانش‌آموختگان موظفند چک لیستی که بیمارستان برای ورود به اتاق عمل برای بیمار در نظر گرفته است تکمیل نمایند.